**Punkt i protokollet PR 129/2018 rd**

# Plenum

# Onsdag 12.12.2018 kl. 14.02—21.40

**14. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och jaktlagen**

Regeringens proposition RP 286/2018 rd

*Remissdebatt*

**Förste vice talman Mauri Pekkarinen:** Ärende 14 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till jord- och skogsbruksutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

*Debatt*

18.46 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettua lakia ja metsästyslakia. Vieraslajeihin kuuluvien lintujen ja nisäkkäiden pyydystämiseen ja tappamiseen sovellettaisiin, mitä rauhoittamattomien eläinten pyydystämisestä ja tappamisesta säädetään metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Metsästyslakia esitetään viimeinkin muutettavaksi siten, että lakia ei enää sovellettaisi muun muassa supikoiraan, joka on Euroopan unionin lainsäädännössä määritelty haitalliseksi vieraslajiksi. Metsästyslakia ei sovellettaisi enää myöskään minkkiin, joka on määritelty kansallisesti merkittäväksi haitalliseksi vieraslajiksi.

Arvoisa puhemies! Tein eduskunnassa 2.2.2016 toimenpidealoitteen Suomeen kuulumattomien vieraspetojen pyynnin tehostamiseksi sekä 27.6.2017 kirjallisen kysymyksen toimenpiteistä supikoiran vähentämiseksi luonnosta. Tein myös kirjallisen kysymyksen 14.3.2018 minkin osalta kysyen, millä tavoin minkki eroaa supikoirasta, koska kumpikin ovat vierasperäisiä lajeja Suomessa, ja onko hallituksella aikomusta poistaa minkki jatkossa riistaeläinten luettelosta ja rinnastaa se rauhoittamattomaan eläimeen, kuten supikoiraan. Nyt nämä asiat saadaan erinomaisiksi päätöksiksi.

Supikoira ja minkki rinnastuisivat siis rauhoittamattomaan eläimeen, mikä tarkoittaa sitä, että niiden pyydystämiseksi ja tappamiseksi ei tarvitse suorittaa metsästäjän tutkintoa eikä maksaa riistanhoitomaksua. Lisäksi alueen omistajalla tai haltijalla on oikeus pyydystää tai tappaa alueellaan oleva rauhoittamaton eläin. Tämä oikeus hänellä on silloinkin, kun metsästysoikeus alueella on vuokrasopimuksella luovutettu toiselle. Mielestäni hallitus on ymmärtänyt erinomaisesti supikoiran ja minkin haitallisuuden. Tuleva päätös molempien osalta on tämän vuoden todellinen luonnonsuojeluteko, joka parantaa oleellisesti muun muassa vesilintujen elinolosuhteita lintuvesillä sekä kosteikoilla. Minulle riittää hyvin, että minkkejä ja supikoiria on jatkossa vain turkistarhoissa, kuten Suomen tavoitteenakin näyt-

täisi olevan. Mielestäni erityisesti minkki on parhaimmillaan turkiksena, ja ainakin Suomesta itään päin olevissa maissa tämä on ymmärretty erittäin hyvin.

Arvoisa puhemies! Esityksessä metsästyslaissa säädettyihin riistalajeihin esitetään lisättäväksi kultasakaali. Sääntelyllä varauduttaisiin lajin kannansääntelyyn sen mahdollisesti levitessä Suomeen tulokaslajina erityisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksesta. Mielestäni tämä on erinomainen päätös, vaikka sakaalin metsästämiseen onkin vielä pitkä matka. Tein eduskunnassa 24.2.2016 kirjallisen kysymyksen ministerille siitä, miten Suomeen kuulumattoman vieraspedon eli sakaalin leviäminen Suomeen aiotaan estää — näitä kun sillä hetkellä oli jo todettu Virossa. Ministeri Tiilikaisen vastauksessa kerrotaan muun muassa, että sakaali on luontaisesti leviävä, kuten mikä tahansa laji, jolla on siihen potentiaalia. Todennäköisyys sakaalin saapumiselle Suomeen on kohtalaisen suuri, vaikkakin selvä leviämiseste on Pietarin seutu. Se luultavasti selviäisi etelä- ja lounaisrannikon tuntumassa. Vakiintumiseen ja yksilömäärään vaikuttanevat talvien ankaruus ja lumisuus. Ministerin vastauksen mukaan Suomella ei ole mahdollisuutta estää lajin mahdollista luontaista leviämistä vaan päinvastoin Suomella on velvollisuus turvata sakaalin suotuisa suojelun taso.

Mielestäni emme tarvitse Suomeen enää yhtään vierasperäistä lajia tuhoamaan lintuvesiämme ja kulkemaan haaskoilla supikoiran tavoin. Sakaali on Suomeen levittäydyttyään luonnonsuojelualueella rauhoitettu laji, ja sitä koskisivat rauhoitussäännökset. Tällä metsästyslainsäädännön muutoksella, mikä on tänään keskustelussa, voidaan sakaali säätää riistalajiksi, jolloin kantaa voidaan säädellä metsästämällä, ja juuri näin olemme nyt tekemässä. Päätös on myös sakaalin osalta oikea.

18.51 **Hanna Kosonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Metsästyslain kautta voidaan myös säännellä ja hoitaa luonnon monimuotoisuutta, ja nämä vieraslajit, jotka tässäkin hallituksen esityksessä ovat mukana ja määriteltyjä haitallisten vieraslajien listoilta poistettaviksi, ovat juuri meidän monimuotoisuuttamme olleet kaventamassa. Ja kun tiedetään, kuinka tälläkin hetkellä Suomenkin luonnossa on monimuotoisuuden suhteen tilanne se, että se on varsin nopeaa vauhtia heikkenemässä, niin on erinomaista, että näitä toimenpiteitä sitten monelta kannalta mietitään ja toimitaan sitten sen mukaan myös lainsäädännössä.

Tavarat ja ihmiset liikkuvat tässä maailmantilassa hyvin nopeata vauhtia, ja sitä kautta meille tulee uusia kasveja, eläimiä, eliölajeja tänne meidän ulottuvuuksiimme, ja ne eivät tänne Suomen luontoon välttämättä kuulu. Hallituksen esitys on hyvä. Kannansäätely mahdollistuu näiden muutosten myötä pesukarhun, piisamin, rämemajavan, supikoiran ja minkin sekä kultasakaalin osalta. Sitten päästään kannansäätelyssä paljon pidemmälle.

18.53 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa puhemies! Vieraslajien leviämisen torjuminen on erittäin tärkeä asia. Vieraslajit ovat uhka useille meidän luonnonvaraisille lajeillemme, niiden lajien ekosysteemeille, niiden tulevaisuudelle, koko elinympäristölle. Nyt on kuitenkin ollut niin, että tällä hetkellä vieraslajien torjumista on rajoittanut moni tekijä, kuten listaus riistalajiksi tai se, voiko kyseisen lajin hävittää tai voiko sitä torjua ilman metsästyslainsäädäntöön liittyviä rajoituksia.

Ehdotetulla lakimuutoksella ehdotetaan supikoiran, pesukarhun ja piisamin lisäämistä haitallisten lajien listalle. Lisäksi minkin osalta on tarkoitus lopettaa metsästyslain soveltaminen. Näiden muutosten odotetaan helpottavan vieraslajien pyytämistä, torjumista ja

hävittämistä, mikä on erittäin tervetullut muutos Suomen luonnonvaraisten eläinten suojeluun ja vieraslajien torjuntaa helpottamaan.

18.54 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Vieraslajit ovat iso ongelma, ja siitä tulee vain koko ajan suurempi ongelma sen myötä, kun ilmastonmuutos etenee ja olosuhteet täälläkin muuttuvat sellaisiksi, että tänne leviää uusia lajeja. Ja valitettavasti usein ne lajit, jotka menestyvät, ovat semmoisia generalisteja, jotka sitten vievät tilaa alkuperäislajistolta ja varsinkin sellaisilta lajeilta, jotka ovat erikoistuneet joihinkin tiettyihin olosuhteisiin. Tämmöiset menestyvät vieraslajit uhkaavat ja usein hävittävätkin sitten alkuperäislajeja merkittävästi, ja yksi uhanalaisuuden syy onkin vieraslajit.

Tässä lakimuutoksessa nyt muutettaisiin vain metsästyslakia ja puhutaan siis linnuista ja nisäkkäistä, mutta on hyvä muistaa, että meillä on valtava joukko myös muuntyyppisiä vieraslajeja. Meillä on paljon kasveja. Kaikki varmasti tietävät jättiputken, jättipalsamin, jotka ovat levinneet hurjaa vauhtia ja ovat todellinen ongelma monin paikoin. Meillä on erilaisia hyönteisiä, vaikka espanjansiruetana, joka on puutarhoissakin tuttu tuholainen. Ja todellakin kaikissa lajiryhmissä on näitä vieraslajeja, jotka tänne tulevat ja muuttavat alkuperäistä luontoamme.

Onkin syytä huolehtia, että me myös varmistamme, että resurssit ovat riittävät vieraslajien torjunnassa. Esimerkiksi jättiputkea ja jättipalsamia käytännössä usein vapaaehtoistyöllä ja talkootyöllä torjutaan. Ja meillä on myös aika heikko resursointi siinä, miten me pystymme seuraamaan vieraslajien levittäytymistä, ja se olisi hyvin tärkeää taata, jotta pystyisimme riittävän varhaisessa vaiheessa puuttumaan, koska tiedämme, että jos nämä aggressiivisesti levittäytyvät lajit saavat riittävästi tilaa, niin sen vaikeampi niitä on sitten myöhemmin kitkeä pois. Sen takia esimerkiksi Lukessa pitäisi varmistaa, että resurssit ovat sellaiset, että voidaan seurata, kun vieraslajeja tänne saapuu, on sitten kyse kasveista tai on sitten kyse erilaisista hyönteisistä, joissa on paljon joukossa myös tuhohyönteisiä. Mitä aikaisemmin pystytään ne huomaamaan ja mitä aikaisemmin pystytään se kanta kitkemään, sen parempia tuloksia saadaan.

18.56 **Hanna Halmeenpää vihr:** Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja siitä, kuinka vieraslajit luonnonvaraisten eläinten ja kasvilajien ja muiden osalta ovat haitallisia. Harmi kyllä, me ihmiset itse olemme siihen aika pitkälti syyllisiä muutamien tässäkin lakiesityksessä mainittujen eläinlajien kohdalla, kuten piisami, minkki ja supikoira, joita on istutettu Suomen luontoon ja joita on karannut turkistarhoilta aiheuttamaan haittaa luonnonvaraisille eliölajeille.

Tämän lakimuutoksen jälkeen alueen tai rakennuksen omistajalla tai haltijalla on oikeus pyydystää tai tappaa alueellaan olevia supikoiria ja piisameita ilman suoritettua metsästäjätutkintoa. Tämä herättää vain sen kysymyksen, että tulee varmaankin varmistua jollakin tavoin siitä, että eläinten metsästys ja lopettaminen tapahtuvat kuitenkin asianmukaisella ja mahdollisimman kivuttomalla ja ammattitaitoisella tavalla. Siitä en ole itse aivan varma, miten siitä varmistutaan, jos ei metsästäjätutkintoa vaadita.

Ja toinen huomionarvoinen seikka, jota varmaan täytyy valiokuntakäsittelyssä hieman selvittää: vuonna 2013 astui voimaan metsästysasetuksen muutos, jonka mukaan heti tappavia rautoja voidaan käyttää maalla hillerin, kärpän, minkin, näädän, oravan ja eräitten muittenkin lajien pyydystämiseen. Jos nyt supikoira siirretään rauhoittamattomaksi lajiksi,

niin tuleeko meillä näitä isokokoisia pyyntirautoja sitten lähelle asutusta ja mikä on niitten mahdollisesti aiheuttama vaara lemmikkieläimille tai vaikka pienille lapsille?

Tällaisia yksittäisiä huomioita tästä havaitsin, mutta noin kokonaisuutena lakiesityksen tarkoitushan on aivan oikea ja hyvä.

18.58 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Tämä on siinäkin mielessä erinomainen lakialoite, että aikaisemmin, jos järvenrannalla on ollut useita kesämökkejä, ei ole pystynyt siellä kesämökkien keskellä pyydystämään näitä vierasperäisiä lajeja, minkkiä ja supia, mutta tämä mahdollistaa nyt senkin, että kun mökin omistajalla ei ole metsästysoikeutta eikä metsästyskorttia, niin hän voi asettaa loukun omalle tontilleen, ja kun siihen supikoira tai minkki menee, niin hän voi sitten ottaa yhteyttä sellaiseen henkilöön, joka pystyy sen ammattitaitoisesti lopettamaan. Tämä on siinäkin mielessä erinomainen lakialoite.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.